

KOMUNIKAT FSSM RP – 22 listopada 2018 r.

SKARGA DO WSA NA DECYZJĘ MSWiA (Art. 8.a) - PORADNIK

INFORMACJA PRAWNA

dot. Skargi na decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, wydanej w trybie art. 8a ustawy emerytalnej

Osoby, które otrzymały już decyzję Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o odmowie wyłączenia stosowania wobec nich art. 15c, art. 22a lub art. 24a ustawy z dnia z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) z uwagi na krótkotrwałą służbę przed dniem 31 lipca 1990 r. oraz rzetelne wykonywanie zadań i obowiązków po dniu 12 września 1989 r., rozważają zapewne jej zaskarżenie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Dla tych osób przygotowaliśmy propozycję wzoru takiej „Skargi”.

Z uwagi na mnogość stanów faktycznych, dotyczących indywidualnych sytuacji skarżących, wzór ten ma charakter ogólny a zarazem możliwie uniwersalny. Wymaga on odpowiedniego dostosowania jego treści do konkretnej sprawy, w tym także do życiorysu zawodowego skarżącego.

Zanim jednak przystąpimy do formułowania „Skargi” wg powyższego wzoru, warto zapoznać się z kilkoma, niżej przedstawionymi uwagami.

1. Ustawa emerytalna, w art.8a, przewiduje, że o wyłączenie zastosowania odpowiedniego przepisu ustawy (art.15 c – dot. emerytury; art.22 a-dot. renty inwalidzkiej; art.24 a- dot. renty rodzinnej) może się ubiegać tylko taka osoba ,która spełnia łącznie dwa wskazane w niej warunki, tj.:

- pełniła krótkotrwałą służbę przed 31 lipca 1990 r. we wskazanych jednostkach oraz
- rzetelnie wykonywała zadania i obowiązki po dniu 12 września 1989 r w szczególności z narażeniem zdrowia i życia.

Należy jednak podkreślić, że drugi z ww. warunków odnosi się wyłącznie do służby w resorcie spraw wewnętrznych. Nie bierze się pod uwagę „rzetelnego

wykonywania zadań i obowiązków” w pracy wykonywanej poza resortem spraw wewnętrznych.

2. W większości znanych nam decyzji odmownych dot. zastosowania art. 8a ustawy emerytalnej Minister nie kwestionuje spełnienia warunku „rzetelnego wykonywania zadań i obowiązków”, lecz z reguły uważa że wnioskodawca nie spełnia przesłanki „krótkotrwałości służby”. Stwierdza to, mimo że nie ma ustawowej definicji pojęcia „krótkotrwałość”. Jest to warunek, którego spełnienie zależy wyłącznie od tzw. uznania administracyjnego, inaczej rzecz ujmując, od woli Ministra. W naszej opinii „krótkotrwałość” należy rozumieć jako przewagę czasową służby pełnionej po dniu 31 lipca 1990 r, nad służbą pełnioną przed tą datą.

3. Dowodem dla sądu, potwierdzającym pełnienie służby z narażeniem życia i zdrowia mogą być między innymi:

- orzeczenie komisji lekarskiej o inwalidztwie mającym związek z służbą, np. w wyniku odniesionych ran,
- nagrody, odznaczenia i pochwały za akcje prowadzone w warunkach zagrożenia życia i zdrowia.

4. Podstawą skutecznej skargi będzie wykazanie, że decyzja Ministra została wydana z naruszeniem prawa materialnego, które miało istotny wpływ na wynik sprawy (art.145 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi [p.p.s.a.]). To naruszenie, w naszej opinii, polega na przekroczeniu granicy uznania administracyjnego i na niedopełnieniu obowiązku wszechstronnego wyjaśnienia sprawy, a także na nieuwzględnieniu przy wydawaniu decyzji słusznego interesu skarżącego. Taki obowiązek nakłada na Ministra art. 7 k.p.a.

5. Postępowanie przed sądem administracyjnym będzie polegać na badaniu zgodności z prawem działań Ministra oraz na zbadaniu zebranego w sprawie materiału dowodowego. Sąd nie prowadzi sam z siebie postępowania dowodowego. Wyjątkowo może dopuścić dodatkowy dowód z dokumentów, o ile dotyczyć on będzie okoliczności mającej istotne znaczenie w sprawie, a to dopuszczenie nie spowoduje nadmiernego przedłużenia postępowania (art.106 § 3 p.p.s.a).

6. Sąd administracyjny, uwzględniając skargę, nie wydaje nowej decyzji, np. o przyznaniu świadczenia w poprzedniej wysokości (przed wejściem w życie ustawy represyjnej). Sąd w takim przypadku orzeka o uchyleniu zaskarżonej decyzji w całości lub w części (art.145 § 1 pkt 1 ppkt a). W wyroku Sąd może zobowiązać Ministra aby w określonym terminie wydał nową decyzję oraz

wskazać sposób załatwienia sprawy. Możliwe jest też pozostawienie nowej decyzji do uznania przez Ministra (art. 145a § 1 p.p.s.a).

7. Istnieje prawdopodobieństwo, że w przypadku niektórych decyzji wydanych przez Ministra w trybie art. 8a ustawy emerytalnej, nie zostały dopełnione wszystkie wymogi określone w przepisach k.p.a. regulujących zasady postępowania organu przy wydawaniu decyzji administracyjnej. Dla skarżącego stwierdzenie takiego faktu ma znaczenie, gdyż dodatkowo uzasadnia zarzut istotnego naruszenia prawa materialnego w jego sprawie. Dla przypomnienia wskazujemy na najważniejsze zasady dotyczące postępowania przed organami administracji publicznej:

- Organ administracji jest zobowiązany do prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art.8 § 1 k.p.a.)
- Organy są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek (art. 9 k.p.a.).
- Organy obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszenie żądań (art.10 § 1 k.p.a.). Od tej zasady organ może odstąpić jedynie wówczas, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną (art.10 § 2 k.p.a.). Przepis § 2 nie ma zastosowania w sprawach wniosków o zastosowanie art. 8a ustawy emerytalnej.
- Organ jest obowiązany w sposób wyczerpujący zebrać i rozpatrzyć cały materiał dowodowy (art. 77 § 1 k.p.a.).
- Żądanie strony dotyczące przeprowadzenia dowodu należy uwzględnić, jeżeli przedmiotem dowodu jest okoliczność mająca znaczenie dla sprawy (art.78 § 1 k.p.a.).
- Strona powinna być zawiadomiona o miejscu i terminie przeprowadzenia dowodów ze świadków, biegłych lub oględzin przynajmniej na siedem dni przed terminem (art.79 § 1 k.p.a.). Strona ma prawo brać udział w przeprowadzeniu dowodu, może zadawać pytania świadkom, biegłym i stronom oraz składać wyjaśnienia (art.79 § 2 k.p.a).
- W postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz

zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały, na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony (art. 79a § 1 k.p.a.). W terminie wyznaczonym na wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, strona może przedłożyć dodatkowe dowody celem wykazania spełnienia przesłanek o których mowa w § 1 (art.79a § 2 k.p.a.).

- Okoliczność faktyczna może być uznana za udowodnioną, jeżeli strona miała możliwość wypowiedzenia się co do przeprowadzonych dowodów, chyba że zachodzą okoliczności, o których mowa w art.10 § 2 k.p.a.(art. 81 k.p.a.).
- Jeżeli po wyczerpaniu środków dowodowych lub z powodu ich braku powstały niewyjaśnione fakty istotne dla sprawy organ administracji publicznej dla ich wyjaśnienia może przesłuchać stronę (art. 86 k.p.a.).

8. W przypadku stwierdzenia naruszenia w postępowaniu prowadzonym przez Ministra, którejs z wymienionych wyżej zasad należy wskazać takie naruszenie w uzasadnieniu skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. W tym celu zarzuty dotyczące wydanej decyzji uzupełniamy poprzez wskazanie przepisu k.p.a., który został naruszony oraz w uzasadnieniu przytaczamy szczegółowo, na czym to naruszenie polegało.

Komisja Prawna FSSM RP